

ринках. Але компанії бракує необхідних ресурсів для виходу на нові ринки та конкурентної боротьби з існуючими лідерами у галузі приладобудування.

Список використаних джерел:

1. Офіційні матеріали ТОВ «Телекарт-Прилад».
2. Річні фінансові звіти Emerson Process Management, Schneider Electronic, HollySys Automation Technologies.
3. Воронов Д. С., Криворотов В. В. Оценка конкурентоспособности крупнейших российских компаний // Вестник УрФУ. Серия экономика и управление. – 2015. – Том 14. № 5. – С. 717-740.
4. С февраля украинским компаниям запрещен экспорт в Россию [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://minfin.com.ua/2015/02/11/6133386/>

Лисковець Ю.Р.

студентка;

Науменко Н.С.

кандидат економічних наук, доцент,

член-кореспондент АЕНУ,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ В РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА РИНКУ ЄС

Нині Україна – стабільний, надійний постачальник базових видів сільськогосподарської продукції на глобальні ринки. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, аграрна галузь забезпечує понад 35% експортного потенціалу держави. За розрахунками, агросектор дає Україні 30 млн. дол. США чистої валютної виручки щодня.

В Україні виробляється значно більше агропродукції, ніж потрібно для внутрішнього споживання. При виробництві зернових (пшениця, рис, кукурудза, ячмінь) на рівні 57,2 млн. тонн, споживання становить трохи більше 25,5 млн. тонн. Частка України на світовому ринку кукурудзи становить 13% (3 місце), ячменю – 16% (4 місце), пшениці – 10% (6 місце). Наша країна експортує 3% обсягів світової торгівлі насіння олійних культур (6 місце в світі). За обсягами експорту соняшникової олії Україна займає 1 місце в світі, за експортом курятини – 6 місце [4].

За підсумками 11 місяців 2015 р., частка ЄС у загальній структурі українського зовнішньоторговельного обороту сільськогосподарської продукції склала 31,2%. Загальний зовнішньоторговельний оборот між Україною і країнами ЄС за цей період склав 5,1765 млрд. дол. США, зокрема частка експорту становить 3,6349 млрд. дол. США, імпорту – 1541,6 млрд. дол. США [1]. Помітним гравцем на ринку сільгосппродукції Європи Україна стала в останні кілька років. Оптимістичним трендом є стабільне зростання в торгівлі обсягів продукції нашого АПК: за 10 років експорт в ЄС збільшився в 4 рази.

Левову частку українського експорту до Європи становить зерно. Незважаючи на введення обмежень на поставки зернових за кордон, експортери стрімко нарощують продажі. За січень-листопад 2015 р. постачання зернових культур за межі України досягли 5,4 млрд. дол. США, що становить 15,7% в загальній структурі експорту країни [2]. Мовою економіки це означає, що наша країна постачає сировину, яку потім на європейських заводах переробляють на харчову продукцію. Такий варіант є ефективним для економіки в короткостроковій перспективі, коли важливий кожен долар прибутку, але негативним з точки зору довгострокової перспективи, оскільки знижується конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Для процвітаючої економіки важливо розвивати постачання переробленої сировини.

За деякими групами товарів українським експортерам вдалося переорієнтуватися на ринок ЄС досить швидко. Дана тенденція є позитивною, враховуючи, що в найближчому майбутньому нам доведеться нарощувати експорт в інші країни, щоб компенсувати втрату російського простору, а також забезпечити прийнятний рівень диверсифікації ринків збуту. У 2015 р. більшість з квот, які ЄС пропонує Україні на постачання сільгосппродукції були вибрані достроково. На зернові, кукурудзу та ячмінь квоти було вибрані досить швидко, а по деяких позиціях – перевищені в десятки разів. Наприклад, експорт кукурудзи за 11 місяців 2015 р склав 8,3 млн. тонн, а квота становила всього 0,4 млн. тонн. Основними факторами, які сприяли цьому, став відносно невеликий розмір квот на дані групи товарів, а також відсутність жорстких санітарних і фітосанітарних вимог, як, наприклад, до м'ясної продукції [3].

На деякі види продукції квоти не використовувалися взагалі. Це, перш за все, стосується м'ясної (яловичина, свинина, баранина) та молочної (молоко, згущене молоко, вершки, йогурти, вершкове масло, молочні пасти та ін.) продукції.

У ЄС проводиться жорстка політика захисту своїх сільськогосподарських виробників. Її характер зумовлений необхідністю забезпечення продовольчої безпеки, цінової стабільності, доходів

фермерів, розвитком аграрних технологій, а також рядом інших факторів. Проте ще більш жорсткою є політика щодо якості та безпеки продукції. Щоб товар українських аграріїв потрапив на полиці європейських супермаркетів, він повинен відповідати високим стандартам якості. Виконання цих вимог дає масу супутніх переваг. Відповідаючи їм, українські виробники зможуть отримати доступ і до ринків багатьох інших країн. Наявність європейських сертифікатів якості та безпеки продукції значно спрощує вихід на ринки азійських, латиноамериканських, африканських та інших держав.

Україна має величезний сільськогосподарським потенціал в силу своїх природних умов, але реалізувати цей потенціал повністю поки не вдається, почасти через непослідовність політики. За прогнозами аналітиків, в Україні буде продовжена тенденція посилення АПК в якості основного локомотива українського експорту. Дана тенденція почала більш-менш активно проявлятися в останні 6 років. Конфлікт на Донбасі і в Криму та втрата ряду підприємств виступили лише каталізатором цього процесу.

В рамках Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, українські виробники повинні підвищити якість і безпеку своєї продукції. У свою чергу, щоб підлаштуватися під вимоги ЄС, українським аграріям необхідні відповідні законодавчі і фінансово-економічні умови. ЗВТ – це інструмент стимулювання проведення реформ і поліпшення якості продукції, а квоти – лише один з індикаторів їх успішності. Тільки від українського уряду і бізнесу залежить, чи будуть вони збільшуватися.

Таким чином, економіка України на 50% залежить від експорту, а майже третина українського експорту – продукція сільськогосподарства. Це означає, що добробут українців та економічна стабільність держави зараз багато в чому визначаються тим, скільки кукурудзи, пшениці, соняшникової олії та інших видів сільськогосподарської продукції наша країна зможе продати іншим державам. Ринок ЄС – нині ключова мета для вітчизняного сільськогосподарства. Якби Україні вдалося посилити свої позиції на ньому, це могло б відкрити нашим аграріям можливості для подальшого розширення і навіть домінування на світовому ринку продовольства.

Список використаних джерел:

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Малык И. Как Украине усилить позиции на мировом рынке зерна [Электронный ресурс] / И. Малык // UBR. – 4 апреля 2016 г. – Режим доступа: <http://ubr.ua/market/agricultural-market/kak-ukraine-usilit-pozicii-na-mirovom-rynke-zerna-391480>.

3. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.

4. Украина является важным фактором в структуре продовольственной безопасности мира. // Аграрий. – 16 октября 2015 г. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://agrarian.com.ua/news/politika_i_jekonomika/ukraina/ukraina_javljaetsja_vazhnym_faktorom_v_strukture_prodovolstvennoj_bezopasnosti_mira.

Миронов Ю.Б.

*кандидат економічних наук,
старший викладач;*

Свидрук І.І.

*кандидат економічних наук, доцент,
Львівський торговельно-економічний університет*

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ І ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ ТА СОЦІАЛЬНУ СФЕРИ КРАЇН СВІТУ

Туризм як багатостороннє явище, яке поєднує економічні, соціальні, екологічні та культурні аспекти, займає важливе місце серед структурних елементів світового ринку послуг. Туристична галузь має колосальний потенціал для сталого розвитку, прогресу, вона тісно взаємодіє з іншими галузями народного господарства, відіграючи важливу роль у соціально-економічному житті країн та народів. Туризм є чинником економічного та культурного розвитку, захисту історико-культурної спадщини та навколишнього середовища, взаєморозуміння між народами, дотримання прав та свобод людей без різниці у статі, расі, мові та релігії.

У сучасних умовах міжнародний туризм представляє собою одну з найрозвиненіших галузей світового господарства і форм зовнішньо-економічної діяльності та є найдинамічнішою галуззю у світі. Так, за даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO), якщо у 1950 році кількість міжнародних туристів у всьому світі становила 25 млн., у 2000 році – 674 млн., то в 2015 році чисельність міжнародних туристів перевищила 1,18 млрд. чол. [4, с. 4]. У найближчі десятиліття цей показник зростатиме, і за прогнозами UNWTO до 2030 року очікується збільшення міжнародних туристичних прибуттів до 1,8 млрд. (табл. 1) [3, с. 15].